ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 100, Ocak 2020, s. 311-330

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.39720>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
12.11.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.01.2020

Arş. Gör. Burçin AKBAY POSTOĞLU

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı
burcinakbay@stu.aydin.edu.tr

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNA DEVAM EDEN BEŞ YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL UYUM BECERİLERİ İLE ANNE BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Öz

Bu araştırma; okul öncesi eğitim kurumuna devam eden beş yaş çocuklarının sosyal uyum becerileri ile anne-baba tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitim yılında İzmir il merkezi Bornova ilçesinde bulunan, anasınıfına devam eden beş yaş grubundaki 200 çocuk ve anne-babaları oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanabilmesi amacıyla; Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgileri içeren “Genel Bilgi Formu”, çocukların sosyal uyum becerilerini ölçebilmek amacıyla “Beş Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği”; anne-babaların tutumlarını belirlemek amacıyla “Ebeveyn Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, anne-babaların genel ebeveyn tutumu ile beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum düzeyleri arasında negatif yönlü düşük bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç ebeveyn tutum düzeyleri artırıldığında, beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum düzeylerinde azalış olacağını, ebeveyn tutum düzeyleri düşürüldüğünde ise beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyumunda artış olacağını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Sosyal uyum, anne-baba tutumu, çocuk.

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL ADAPTATION SKILLS AND PARENTAL ATTITUDES OF FIVE YEAR CHILDREN ATTENDING AT PRESCHOOL EDUCATION

Abstract

This study was conducted to investigate the relationship between social adaptation skills and parental attitudes of five-year-old children attending preschool education. The sample of the study consists of 200 children and their parents in the five-year age group attending kindergarten in Bornova district of İzmir city center in 2019-2020 academic years. A “General Information Form” containing demographic information prepared by the researcher was used in order to collect data. In order to measure the social adaptation skills of children, “Marmara Social Emotional Adaptation Scale for Five Year Old Children” was used. “Parental Attitude Scale” was used to determine the attitudes of the parents. According to the results of the study, a negative correlation was found between the general parental attitude of the parents and the social emotional adjustment levels of the five-year-old children. This result indicates that when the parental attitude levels are increased, the social emotional adjustment levels of the five-year-old children will decrease, and when the parental attitude levels are decreased, the social-emotional adjustment of the five-year-old children will increase.

Keywords: Social adaptation, parental attitudes, child.

Giriş

Gelişim kişinin yaşamı boyunca geçirdiği düzenli, uyumlu, sürekli ilerlemeyi ve değişmeyi ifade eden bir kavramdır. Kişiler göreceli olarak farklı özellikler sergileyebilmekle beraber, her bireyin yaş değişkenine bağlı olarak belli bir gelişim safhasına ulaştığı kabul edilmektedir. Gelişimin kritik dönemi olarak kabul edilen okul öncesi dönemde başta aileler olmak üzere birçok etken elverişli ve elverişsiz durumlar yaratarak, sürekli ve kalıcı sonuçlara yol açabilmektedir (Kandır ve Alpan, 2008:33).

Aile, çocuğun ilk sosyal tecrübelerini kazandığı ortam olmakla birlikte, bu ortamda çocuğa yönelik sergilenen tutum ve tavırlar çocukların hayatlarında önemli bir yer edinmektedir. Ayrıca bu dönemde çocuk, sosyal bir birey olmayı öğrenmekte, bu nedenle kendisine yol gösterecek bir modele ihtiyaç duymakta, bunu da ailesi ve yakın çevresindeki kişilerden seçmektedir (Akış ve Alakoç Pırpır, 2018:26)

Anne baba ve çocuk arasında kurulan sağlıklı iletişim, çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesini sağlar ve başkaları ile olumlu ilişkiler kurması için temel oluşturur (Bornstein & Bornstein, 2007; akt. Dursun, 2010:1).

Sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştirmenin temelleri okul öncesi dönemde atılmaktadır. Bu dönemde çocuğun sağlıklı bir gelişim göstermesi ebeveynlerine bağlıdır. Çocuğun ebeveynlerinin tutumlarından, evlilik içi ilişkilerinden etkilenmeden büyümesi mümkün olamayacağı için, ebeveynlerinin iyi birer rol model olmaları gerekmektedir (Kızılışık Kartal, 2014:1).

Okul öncesi dönem, çocuğun başkalarını taklit etme eğiliminin en yüksek olduğu dönemdir. Çocukların ilk modelleri anne babalarıdır. Anne ve babaların çocukları karşısındaki rol model davranışları kadar çocuklarına karşı tutumları da çok önemlidir. Özellikle okul öncesi dönemde ebeveyn tutumları, çocuğun temel davranış ve kişilik özelliklerinin oluşmasında ve yerleşmesinde büyük bir öneme sahiptir (İkiz, 2015:2).

Okul öncesi dönem kişiliğin oluşumu ve temel alışkanlıkların kazanılması ve ileriki yaşlara olan etkisinden dolayı kritik dönem olarak nitelendirilmektedir. Çocuğun bu dönemde içinde bulunduğu çevre onun davranışlarında ve kişiliğinde belirleyici olmaktadır. Eğitim her ne kadar aile de başlıyor olsa da gelişim ve sosyalleşme açısından yeterli donanım ve uyaran çeşitliliğine sahip değildir (Günder, 2011).

Okul öncesi eğitim kurumu, çocuğun aileden aldığı eğitimin geliştiği bir yer olarak karşımıza çıkar. Okul öncesi eğitimin amacı çocuğun duygusal, zihinsel, bedensel ve sosyal gelişimini sağlamak, uyumlu bir yaşam sürebilmesi için gerekli olan temeli oluşturmaktır. Çocuk okulda diğer çocuklar ve öğretmeni aracılığıyla topluma uyum sağlamayı öğrenir (Olçay, 2008:1).

Okulöncesi eğitim, doğumdan, ilköğretimin başlangıcına kadar olan çocukluk yıllarını içine alan; bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişimsel düzeylerine uygun zengin uyarıcı çevre olanaklarını sağlayan; onların tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda, en iyi biçimde yönlendiren bir eğitim sürecidir (Oğuzkan ve Oral, 1997:2).

Anne babanın çocuğunu sosyalleştirmek için kullandığı yöntemler, seçtiği ödül ve cezalar, öğretme biçimleri, aktarmaya çalıştığı değerler, çocukların ilgileri ve sosyal becerileriyle birbirlerinden farklı ilişkiler geliştirmesine neden olur (Olçay, 2008:3).

Tüm bu etkenler doğrultusunda okul öncesi dönem çocuğu olan ailelerin tutumlarının, çocuklarının istedik davranışlar kazanmasında, gelecekte olumlu benlik algısına sahip olmasında, sosyal bir gelişim gösterebilmesindeki önemini sergilemektedir.

Araştırmanın Amacı

Okul Öncesi eğitim kurumuna devam eden beş yaş çocuklarının sosyal uyum becerileri ile anne baba tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek ve anne baba tutumlarının çocuğun sosyal uyum becerilerine etkisinin belirli değişkenlere göre farklılaşmasını incelemek amaçlanmıştır. Çocuğun cinsiyeti, anne-babanın medeni hali, anne-babanın mesleği, ailenin sosyoekonomik düzeyi, anne-babanın eğitim durumu, çocuğun sahip olduğu kardeş sayısı, çocuğun doğum sırası olarak belirlenen değişkenler çocuğun sosyal uyum becerilerine etki edebilmektedir. Belirlenen bu değişkenler doğrultusunda, anne babanın tutumu ile çocuğun sosyal uyum becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumuna devam eden beş yaş çocuklarının sosyal uyum becerileri ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli temel alınarak yapılmıştır. Ayrıca anne baba tutumlarına göre sosyal uyum becerilerinin farklı demografik değişkenlerden etkilenip etkilenmediği de saptanmaya çalışılmıştır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini İzmir İli Bornova İlçesinde yer alan, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel eğitim kurumlarında bulunan tüm 5 yaş grubu çocuklarından tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiş, 200 çocuk ve bu çocukların anne babası oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Genel Bilgi Formu, Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ) ve Beş Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği (MASDU-5 YAŞ) kullanılmıştır.

Genel Bilgi Formu

“Genel Bilgi Formu” araştırmada 5 yaş çocukları ve anne-babalarına ilişkin genel bilgileri edinebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda çocuğun; cinsiyeti, anne babanın medeni hali, anne-babanın mesleği, ailenin sosyoekonomik düzeyi, anne-babanın eğitim durumu, çocuğun sahip olduğu kardeş sayısı, çocuğun doğum sırasını belirten sorularına yer verilmiştir.

Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)

Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ) 2-6 yaş arasında çocuğa sahip olan ebeveynlerin çocuklarını yetiştirirken gösterdikleri ebeveynlik tutumlarını değerlendirmek amacıyla (Karabulut Demir ve Şendil, 2008) tarafından geliştirilmiştir.

Ebeveyn Tutum Ölçeği; demokratik 17, otoriter 11, aşırı koruyucu 9, izin verici 9 olmak üzere 4 alt boyuttan oluşan 46 maddelik 5 li likert tipi bir ölçektir. Ölçekte yer alan maddeler, davranış biçimleri şeklindedir ve her bir davranış biçiminin karşısında cevaplayıcıların seçecekleri, sıklık oranlarına göre farklılaşan 5 seçenek bulunmaktadır. Ölçekte ebeveynlerden belirtilen davranışları kendileri için 1(hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasındaki sıklık belirten derecelerden uygun olanını ifadenin yanındaki boşluğa işaretlemeleri beklenmektedir. Ölçeğin geliştirilme aşamasında yapı geçerliğini sınamak üzere ilk olarak faktör analizi kullanılmıştır. Bu analiz aşamasında yapılan temel bileşenler analizi ve varimax döndürmesi ile ölçeğin oluşturulurken hedeflenen alt boyutlara sahip olup olmadığı incelenerek ölçeğin 4 faktörlü ve 46 maddeden oluştuğu kesinleştirilmiştir. Karabulut ve Şendil (2008) tarafından ETÖ alt boyutlarının güvenilirliklerini belirlemek üzere iç tutarlık katsayıları incelenmiş, her bir boyutun Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Boyutların Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları demokratik boyut için 0,83, otoriter boyut için 0,76, aşırı koruyucu boyut için 0,75 ve izin verici boyutu için 0,74 olarak bulunmuştur. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda ölçeğin, ebeveyn tutumlarını değerlendirmede yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirlik değerlerine sahip olduğu söylenebilir.

Beş Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği (MASDU-5Yaş)

(Güven & Işık, 2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı 6 yaş çocukları için geliştirilen Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği'nin (MASDU), 5 yaş çocukları için geçerlik ve güvenilirliğini sınamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu yaşları 5.0 ile 5.11 ay arası olan toplam 876 çocuk (405 i kız, 471 i erkek) oluşturmuştur. Marmara Üniversitesi bir grup öğretim elemanı tarafından geliştirilen ve 36 maddeden oluşan ölçek, elde edilen verilere uygulanan faktör analizi sonucunda 4 faktör ve 19 maddeye indirgenmiştir. Ölçeğin tümünün ve alt boyutlarının iç güvenilirlik katsayıları Cronbach Alpha tekniği ile hesaplanmış ve güvenilirlik katsayısı

yüksek olarak bulunmuştur. Ayrıca test-tekrar test analizleri gerçekleştirilmiş ve böylece ölçeğin süreklilik katsayısı saptanmıştır. Elde edilen bulgular ölçeğin devamlılık katsayısının yüksek, iki test arasındaki ilişkinin ise anlamsız olduğunu göstermiştir.

Ölçeğin alt boyutları: *Sosyal Yaşamın Gereklerine Uygun Davranma*, *Sosyal Duruma Uygun Tepki Verme*, *Akranlarla Etkileşim* ve *Sosyal Çevreye Pozitif Yaklaşma* olarak belirlenmiştir. Yapılan tüm analizler ölçeğin 5 yaş için geçerli ve güvenilir olarak uygulanabileceğini göstermiştir. Faktör 1 (Sosyal Yaşamın Gereklerine Uygun Davranma): 9 maddeden (1., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 17., ve 18. maddeler). Faktör 2 (Sosyal Duruma Uygun Tepki Verme) : 4 maddeden (9.,12., 13., ve 19. maddeler). Faktör 3 (Akranlarla Etkileşim): 3 maddeden (2., 3., ve 4. maddeler). Faktör 4 (Sosyal Çevreye Pozitif Yaklaşma) : 3 maddeden (14., 15., ve 16. maddeler) oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Ölçme araçları ile toplanan verilerin analizi için; toplanan verilerin SPSS programına girilmesi ve araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt amaçlara yönelik olarak veriler üzerinde gerekli istatistiksel işlemler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) 21.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlemesi sırasında 0.05 anlamlılık düzeyi benimsenmiştir.

Araştırma Bulguları

Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Ait Dağılımlar

Araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik dağılımları incelendiğinde; araştırmaya 105'i kız (%52,5' i kız), 95'i erkek (%47,5) olmak üzere toplam 200 çocuk ve ebeveynlerinin katıldığı görülmektedir. Ebeveynlerin medeni durumlarına bakıldığında ise; 159 ebeveynin (%79,5) evli olduğu, 41 ebeveynin (%20,5) bekar (ayrılmış) olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin mesleklerine bakıldığında 29'unun (%14,5) doktor, 44'ünün (%22,0) öğretmen, 23'ünün (%11,5) mühendis, 19'unun (%9,5) işçi, 25'inin (%12,5) serbest çalışan, 15'inin (%7,5) işletmeci, 45'inin (%22,5) ise diğer mesleklerde çalıştığı bulgusuna ulaşılmıştır. Aylık gelir dağılımına bakıldığında ise 40'ının (%20,0) 2001-3000 TL, 46'sının (%23,0) 3001-5000 TL, 59'unun (29,5) 5001-7000 TL ve 55'inin ise (%27,5) 7001 TL ve üzeri olarak aylık gelire sahip olduğu bulunmuştur. Ebeveynlerin eğitim durumuna bakıldığında ise; 13'ünün (%6,5) okuryazar olduğu, 17'sinin (%8,5) ilköğretim, 35'inin (%17,5) lise, 22'sinin (%11) ön lisans, 74'ünün (%37,0) lisans, 39'unun (%19,5) lisansüstü eğitime sahiptir. Ebeveynler çocuk sahibi olma durumunda ise, 53'ü (%26,5) 1, 81'i (%40,5) 2, 42'si (%21,0) 3, 24'ü (%12,0) ise 4 ve daha fazla çocuğa sahiptir. 5 yaşında olan çocuğun doğum sırası incelendiğinde ise 103'ü (%51,5) ilk, 39'u (%19,5) orta ve 58'i (%29,0) son çocuk olduğunu belirtmiştir.

Ebeveyn Tutumu Düzeylerine Ait Bulgular:

Araştırmanın bu bölümünde bireylerin ebeveyn tutumu ölçeği düzeylerine ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1: Bireylerin Ebeveyn Tutumu Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular

Değişkenler	n	$\bar{X}$	s.s
Demokratik	200	70,52	10,25
Otoriter	200	18,33	5,92

Aşırı Koruyucu	200	29,11	9,45
İzin Verici	200	27,46	9,23
Genel Ebeveyn Tutumu	200	145,52	20,26

Bireylerin ebeveyn tutumu düzeyleri incelendiğinde, demokratik ($\bar{X}$ = 70,52) yüksek, otoriter ($\bar{X}$ = 18,33) çok düşük, aşırı koruyucu ($\bar{X}$ = 29,11) orta, izin verici ($\bar{X}$ = 27,46) orta ve genel ebeveyn tutumu ($\bar{X}$ = 145,42) orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2: Bireylerin Ebeveyn Tutumu Düzeylerine Ait Normal Dağılım Analizi Sonuçları

	İstatistik	sd	p	Çarpıklık	Basıklık	$\bar{X}$	Med.
Demokratik	,178	200	,000	-1,496	1,691	70,52	72,00
Otoriter	,233	200	,000	1,513	1,691	18,33	17,00
Aşırı Koruyucu	,115	200	,000	,214	-,513	29,11	28,00
İzin Verici	,195	200	,000	1,085	,419	27,46	26,00
Genel Ebeveyn Tutumu	,154	200	,000	,518	,414	145,42	144,00

Ebeveyn tutumu düzeylerine ait verilerin hangi dağılımdan geldiğini belirlemek için; aritmetik ortalama, medyan, çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiş olup, aritmetik ortalama ve medyanın eşit ya da yakın olması, çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 2 sınırları içinde bulunmasından verilerin dağılımının normallikten geldiği belirlenmiştir. (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 3. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Çocuğun Cinsiyet Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Çocuğunuzun Cinsiyeti	n	$\bar{X}$	ss	t	P
Demokratik	Kız	105	71,17	8,93	,932	,352
	Erkek	95	69,80	11,54		
Otoriter	Kız	105	18,02	5,76	-,769	,443
	Erkek	95	18,67	6,10		
Aşırı Koruyucu	Kız	105	29,85	9,86	1,176	,241
	Erkek	95	28,28	8,96		
İzin Verici	Kız	105	28,16	9,71	1,131	,259
	Erkek	95	26,68	8,65		
Genel Ebeveyn Tutumu	Kız	105	147,21	20,12	1,319	,189
	Erkek	95	143,44	20,34		

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının çocuğun cinsiyet gruplarına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlenmesi için yapılan t-testi sonucuna göre; ebeveyn tutumu ve alt boyutlarının çocuğun cinsiyet gruplarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Medeni Durumlarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Medeni Durum	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Demokratik	Evli	159	69,94	10,76	-1,554	,122
	Bekar (Ayrılmış)	41	72,73	7,67		
Otoriter	Evli	159	18,54	6,28	1,262	,210
	Bekar (Ayrılmış)	41	17,51	4,17		
Aşırı koruyucu	Evli	159	28,21	9,19	-2,680	,008**
	Bekar (Ayrılmış)	41	32,58	9,76		
İzin verici	Evli	159	26,65	8,47	-2,081	,042*
	Bekar (Ayrılmış)	41	30,58	11,30		
Genel Ebeveyn Tutumu	Evli	159	143,36	19,57	-2,883	,004**
	Bekar (Ayrılmış)	41	153,41	21,15		

**p<0.01; *p<0.05

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının medeni durumlarına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlenmesi için yapılan t-testi sonucuna göre; katılımcıların aşırı koruyucu tutumları, medeni durumlarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık gösterdiği ($t=-2,680$; $p=0,008$; $p<0.01$) sonucuna ulaşılmıştır. Evli olanların ($\bar{x}=28,21$) aşırı koruyucu tutumlarının bekar (ayrılmış) olanlara göre ($\bar{x}=32,58$) daha düşük seviyede olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların izin verici düzeylerinin medeni durum gruplarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık gösterdiği ($t=-2,081$; $p=0,042$; $p<0.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Evli olanların ($\bar{x}=26,65$) izin verici düzeylerinin bekar (ayrılmış) olanlara göre ($\bar{x}=30,58$) daha düşük seviyede olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların genel ebeveyn tutumlarının medeni durum gruplarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık gösterdiği ($t=-2,883$; $p=0,004$; $p<0.01$) kabul edilmiştir. Evli olanların ($\bar{x}=143,36$) genel ebeveyn tutumu düzeylerinin bekar (ayrılmış) olanlara göre ($\bar{x}=153,41$) daha düşük seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Mesleklerine Göre Dağılıma İlişkin Anova Analiz Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Meslek	n	$\bar{X}$	ss	F	P	Scheffe
Demokratik	Doktor ⁽¹⁾	29	76,10	3,78	4,547	,000**	(1-4)
	Öğretmen ⁽²⁾	44	72,20	8,19			
	Mühendis ⁽³⁾	23	73,82	5,85			
	İşçi ⁽⁴⁾	19	63,94	14,78			

	Serbest çalışan ⁽⁵⁾	25	67,96	12,83			
	İşletmeci ⁽⁶⁾	15	70,40	9,91			
	Diğer ⁽⁷⁾	45	67,82	10,69			
Otoriter	Doktor ⁽¹⁾	29	15,27	2,68	6,376	,000**	(1-4) (1-7) (2-4)
	Öğretmen ⁽²⁾	44	16,93	4,03			
	Mühendis ⁽³⁾	23	15,47	1,99			
	İşçi ⁽⁴⁾	19	22,68	8,35			
	Serbest çalışan ⁽⁵⁾	25	20,04	6,56			
	İşletmeci ⁽⁶⁾	15	18,46	6,90			
	Diğer ⁽⁷⁾	45	20,31	6,52			
Aşırı Koruyucu	Doktor	29	30,31	9,41	,864	,522	
	Öğretmen	44	29,97	9,36			
	Mühendis	23	30,82	9,60			
	İşçi	19	25,84	10,38			
	Serbest çalışan	25	27,44	9,76			
	İşletmeci	15	27,40	9,37			
	Diğer	45	29,48	9,02			
İzin Verici	Doktor	29	28,03	9,63	1,104	,362	
	Öğretmen	44	29,20	10,19			
	Mühendis	23	29,78	9,38			
	İşçi	19	25,73	10,18			
	Serbest çalışan	25	26,88	8,70			
	İşletmeci	15	27,60	11,13			
	Diğer	45	25,20	6,68			
Genel Ebeveyn Tutumu	Doktor	29	149,72	20,33	1,200	,308	
	Öğretmen	44	148,31	19,95			
	Mühendis	23	149,91	21,66			
	İşçi	19	138,21	22,49			
	Serbest çalışan	25	142,32	21,80			
	İşletmeci	15	143,86	21,83			

	Diğer	45	142,82	16,89			
--	-------	----	--------	-------	--	--	--

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının, mesleklerine göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; Katılımcıların demokratik düzeylerinin meslek gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=4,547, p=0.000, p<0.01). Mesleği doktor ($\bar{X}$ =76,10) olanların demokratik düzeyleri işçi ($\bar{X}$ =63,94) olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların otoriter düzeylerinin meslek gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=6,376, p=0.000, p<0.01). Mesleği doktor ($\bar{X}$ =15,27) olanların otoriter düzeylerinin işçi ($\bar{X}$ =22,68) ve diğer ($\bar{X}$ =18,46) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Mesleği öğretmen ($\bar{X}$ =16,93) olanların otoriter düzeylerinin işçi ($\bar{X}$ =22,68) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir Farkın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için post hoc test grupları içerisinde Scheffe testi kullanılmıştır.

Tablo 6. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Gelir Gruplarına Göre Farklaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Gelir	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Scheffe
Demokratik	2001 TL-3000 TL ⁽¹⁾	40	60,95	13,88	20,830	,000**	(1-2) (1-3) (1-4)
	3001 TL-5000 TL ⁽²⁾	46	70,54	9,50			
	5001 TL-7000 TL ⁽³⁾	59	72,88	6,13			
	7001 TL ve üzeri ⁽⁴⁾	55	74,92	6,24			
Otoriter	2001 TL-3000 TL ⁽¹⁾	40	23,45	7,51	19,547	,000**	(1-2) (1-3) (1-4)
	3001 TL-5000 TL ⁽²⁾	46	19,19	5,89			
	5001 TL-7000 TL ⁽³⁾	59	16,05	2,98			
	7001 TL ve üzeri ⁽⁴⁾	55	16,34	4,48			
Aşırı koruyucu	2001 TL-3000 TL	40	27,30	9,72	,686	,562	
	3001 TL-5000 TL	46	30,00	9,61			
	5001 TL-7000 TL	59	29,11	8,80			

	7001 TL ve üzeri	55	29,67	9,87			
İzin verici	2001 TL-3000 TL	40	24,60	8,91	1,626	,185	
	3001 TL-5000 TL	46	28,15	8,39			
	5001 TL-7000 TL	59	28,33	9,36			
	7001 TL ve üzeri	55	28,01	9,80			
Genel Ebeveyn Tutumu	2001 TL-3000 TL ⁽¹⁾	40	136,30	22,28	3,677	,013*	(1-4)
	3001 TL-5000 TL ⁽²⁾	46	147,89	17,04			
	5001 TL-7000 TL ⁽³⁾	59	146,38	19,48			
	7001 TL ve üzeri ⁽⁴⁾	55	148,96	20,60			
**p<0.01; *p<0.05							

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının gelir gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; Katılımcıların demokratik düzeylerinin gelir gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=20,830$, $p=0.000$, $p<0.01$). Aylık geliri 2001-3000 TL ($\bar{X}=60,95$) olanların demokratik düzeyleri 3001-5000 TL ($\bar{X}=70,54$), 5001-7000 TL ($\bar{X}=72,88$), 7001 TL ve üzeri ($\bar{X}=74,92$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların otoriter düzeylerinin gelir gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=19,547$, $p=0.000$, $p<0.01$). Aylık geliri 2001-3000 TL ($\bar{X}=23,45$) olanların otoriter düzeyleri 3001-5000 TL ($\bar{X}=19,19$), 5001-7000 TL ($\bar{X}=16,05$), 7001 TL ve üzeri ($\bar{X}=16,35$) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların genel ebeveyn tutumu düzeylerinin gelir gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=3,677$, $p=0.013$, $p<0.05$). Aylık geliri 2001-3000 TL ($\bar{X}=136,30$) olanların genel ebeveyn tutumu düzeyleri 7001 TL ve üzeri ($\bar{X}=148,96$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için post hoc test grupları içerisinde Scheffe testi kullanılmıştır.

Tablo 7. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Eğitim Durumu Gruplarına Göre Farklaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Scheffe
Demokratik	Okur-Yazar ⁽¹⁾	13	52,00	14,39	16,338	,000**	1-2
	İlköğretim ⁽²⁾	17	66,82	12,56			1-3

	Lise ⁽³⁾	35	69,22	10,04			1-4
	Ön Lisans ⁽⁴⁾	22	69,59	10,17			1-5
	Lisans ⁽⁵⁾	74	72,75	6,72			1-6
	Lisansüstü ⁽⁶⁾	39	75,74	4,63			2-6
Otoriter	Okur-Yazar ⁽¹⁾	13	29,00	7,31	17,367	,000**	1-2
	İlköğretim ⁽²⁾	17	20,64	7,04			1-3
	Lise ⁽³⁾	35	19,57	6,80			1-4
	Ön Lisans ⁽⁴⁾	22	18,77	4,70			1-5
	Lisans ⁽⁵⁾	74	16,81	3,84			1-6
	Lisansüstü ⁽⁶⁾	39	15,30	2,61			2-6
Aşırı koruyucu	Okur-Yazar ⁽¹⁾	13	20,69	10,40	2,369	,041*	1-2
	İlköğretim ⁽²⁾	17	28,58	9,98			1-3
	Lise ⁽³⁾	35	29,51	9,75			1-4
	Ön Lisans ⁽⁴⁾	22	29,36	8,78			1-5
	Lisans ⁽⁵⁾	74	29,82	9,11			1-6
	Lisansüstü ⁽⁶⁾	39	30,28	8,81			2-6
İzin verici	Okur-Yazar	13	23,76	11,66	,870	,502	
	İlköğretim	17	27,88	9,93			
	Lise	35	25,74	7,96			
	Ön Lisans	22	28,40	9,07			
	Lisans	74	28,40	9,30			
	Lisansüstü	39	27,71	9,12			
Genel Ebeveyn Tutumu	Okur-Yazar ⁽¹⁾	13	125,46	25,11	3,199	,008**	
	İlköğretim ⁽²⁾	17	143,94	22,93			
	Lise ⁽³⁾	35	144,05	18,14			1-5
	Ön Lisans ⁽⁴⁾	22	146,13	21,26			1-6
	Lisans ⁽⁵⁾	74	147,79	18,75			
	Lisansüstü ⁽⁶⁾	39	149,05	18,60			
**p<0.01; *p<0.05							

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının eğitim durumu gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; Katılımcıların demokratik düzeylerinin eğitim durumu gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=16,338$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim düzeyi okuryazar ($\bar{X}=52,00$) olanların demokratik düzeyleri ilköğretim ($\bar{X}=66,82$), lise ($\bar{X}=69,22$), ön lisans ($\bar{X}=69,59$), lisans ($\bar{X}=72,75$), lisansüstü ($\bar{X}=75,74$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. İlköğretim mezunu ($\bar{X}=66,82$) olanların demokratik düzeyleri lisansüstü ($\bar{X}=75,74$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların otoriter düzeylerinin eğitim durumu gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=17,367$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim düzeyi okuryazar ($\bar{X}=29,00$) olanların otoriter düzeyleri ilköğretim ($\bar{X}=20,64$), lise ($\bar{X}=19,57$), ön lisans ($\bar{X}=18,77$), lisans ($\bar{X}=16,81$), lisansüstü ($\bar{X}=15,30$) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Eğitim durumu lisansüstü ($\bar{X}=15,30$) olanların otoriter düzeyleri ilköğretim ($\bar{X}=20,64$), lise ($\bar{X}=19,57$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların aşırı koruyucu düzeylerinin eğitim durumu gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=2,639$, $p=0.041$, $p<0.05$). Eğitim düzeyi okuryazar ($\bar{X}=20,69$) olanların aşırı koruyucu düzeyleri ilköğretim ($\bar{X}=28,58$), lise ($\bar{X}=29,51$), ön lisans ($\bar{X}=29,36$), lisans ($\bar{X}=29,82$), lisansüstü ($\bar{X}=30,28$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Eğitim durumu lisansüstü ($\bar{X}=30,28$) olanların aşırı koruyucu düzeyleri ilköğretim ($\bar{X}=28,58$), lise ($\bar{X}=29,58$) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Genel ebeveyn tutumu düzeylerinin eğitim durumu gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=3,199$, $p=0.008$, $p<0.01$). Eğitim düzeyi okuryazar ($\bar{X}=125,46$) olanların genel ebeveyn tutumu düzeyleri lisans ($\bar{X}=147,79$), lisansüstü ($\bar{X}=149,05$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için post hoc test grupları içerisinde Scheffe testi kullanılmıştır.

Tablo 8. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının Çocuk Sayısı Gruplarına Göre Farklaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	Çocuk Sayısı	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Scheffe
Demokratik	1 ⁽¹⁾	53	73,69	8,40	4,514	,004**	1-4
	2 ⁽²⁾	81	70,27	9,54			
	3 ⁽³⁾	42	70,30	10,75			
	4 veya fazlası ⁽⁴⁾	24	64,70	12,98			
Otoriter	1 ⁽¹⁾	53	17,22	5,93	2,944	,034*	1-4
	2 ⁽²⁾	81	18,50	5,28			
	3 ⁽³⁾	42	17,69	5,19			
	4 veya fazlası ⁽⁴⁾	24	21,33	8,09			
Aşırı koru-	1 ⁽¹⁾	53	33,03	10,71	9,999	,000**	1-3

yucu	2 ⁽²⁾	81	29,91	8,17			1-4
	3 ⁽³⁾	42	26,73	8,39			2-4
	4 veya fazlası ⁽⁴⁾	24	21,87	7,33			
İzin verici	1 ⁽¹⁾	53	30,64	10,89	3,771	,012*	1-4
	2 ⁽²⁾	81	26,75	8,99			
	3 ⁽³⁾	42	26,95	8,09			
	4 veya fazlası ⁽⁴⁾	24	23,70	5,53			
Genel Ebeveyn Tutumu	1 ⁽¹⁾	53	154,60	21,91	8,718	,000**	1-3 1-4 2-4
	2 ⁽²⁾	81	145,44	18,89			
	3 ⁽³⁾	42	141,69	17,67			
	4 veya fazlası ⁽⁴⁾	24	131,62	15,83			
**p<0.01; *p<0.05							

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının çocuk sayısı gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; Katılımcıların demokratik düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=4,514, p=0.004, p<0.01). Çocuk sayısı 1 ($\bar{X}$ =73,69) olanların demokratik düzeyleri çocuk sayısı 4 ve daha fazla ($\bar{X}$ =64,70) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların otoriter düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=2,944, p=0.034, p<0.05). Çocuk sayısı 1 ($\bar{X}$ =17,22) olanların otoriter düzeyleri 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =21,33) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların aşırı koruyucu düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=9,999, p=0.000, p<0.01). Çocuk sayısı 1 ($\bar{X}$ =33,03) olanların otoriter düzeyleri 3 ($\bar{X}$ =26,73), 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =21,87) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Çocuk sayısı 2 ($\bar{X}$ =29,91) olanların aşırı koruyucu düzeyleri 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =21,87) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların izin verici düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=3,771, p=0.012, p<0.05). Çocuk sayısı 1 ($\bar{X}$ =30,64) olanların izin verici düzeyleri 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =23,70) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların genel ebeveyn tutumu düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=8,718, p=0.000, p<0.01). Çocuk sayısı 1 ($\bar{X}$ =154,60) olanların genel ebeveyn tutumu düzeyleri 3 ($\bar{X}$ =141,69), 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =131,62) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Çocuk sayısı 2 ($\bar{X}$ =145,44) olanların genel ebeveyn tutumu düzeyleri 4 ve daha fazla çocuğu ($\bar{X}$ =131,62) olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Anne babaların, Ebeveyn Tutumlarının 5 Yaşında Olan Çocuğun Doğum Sırasına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

Ebeveyn Tutumu	5 Yaşında Olan Çocuğun Doğum Sırasına göre	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Scheffe
Demokratik	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	72,86	8,67	10,256	,000**	1-2 2-3
	Orta ⁽²⁾	39	64,51	14,14			
	Son ⁽³⁾	58	70,39	8,04			
Otoriter	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	17,49	5,48	4,750	,010*	1-2
	Orta ⁽²⁾	39	20,84	7,87			
	Son ⁽³⁾	58	18,13	4,64			
Aşırı koruyucu	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	31,99	9,99	17,721	,000**	1-2 2-3
	Orta ⁽²⁾	39	22,23	7,41			
	Son ⁽³⁾	58	28,62	7,01			
İzin verici	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	29,63	10,92	6,212	,002**	1-2 1-3
	Orta ⁽²⁾	39	25,43	6,97			
	Son ⁽³⁾	58	24,96	5,81			
Genel Ebeveyn Tutumu	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	151,98	21,99	15,410	,000**	1-2 1-3
	Orta ⁽²⁾	39	133,02	17,53			
	Son ⁽³⁾	58	142,12	13,01			
**p<0.01; *p<0.05							

Anne babaların, ebeveyn tutumlarının 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; Katılımcıların demokratik düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=10,256, p=0.000, p<0.01). 5 yaşındaki çocuğu orta sırada ($\bar{X}$ =64,51) olanların demokratik düzeyleri ilk ($\bar{X}$ =72,86), son ($\bar{X}$ =70,39) sırada olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların otoriter düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=4,750, p=0.010, p<0.05). 5 yaşındaki çocuğu ilk sırada ($\bar{X}$ =17,49) olanların otoriter düzeyleri orta ($\bar{X}$ =20,84) sırada olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların aşırı koruyucu düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=17,721, p=0.000, p<0.01). 5 yaşındaki çocuğu orta sırada ($\bar{X}$ =22,23) olanların aşırı koruyucu düzeyleri ilk ($\bar{X}$ =31,99), son ($\bar{X}$ =28,62) sırada olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların

izin verici düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=6,212$, $p=0.002$, $p<0.01$). 5 yaşındaki çocuğu ilk sırada ($\bar{X}=29,63$) olanların izin verici düzeyleri orta ($\bar{X}=25,43$), son ($\bar{X}=24,96$) sırada olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların genel ebeveyn tutumu düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=15,410$, $p=0.000$, $p<0.01$). 5 yaşındaki çocuğu ilk sırada ($\bar{X}=151,98$) olanların genel ebeveyn tutum düzeyleri orta ($\bar{X}=133,02$), son ($\bar{X}=142,12$) sırada olanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerine Ait Bulgular:

Araştırmanın bu bölümünde beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum ölçeği düzeylerine ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 10: Bireylerin Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerine Ait Betimsel Bulgular

Değişkenler	n	$\bar{X}$	s.s
Sosyal Duygusal Uyum	200	49,33	7,55

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum düzeyleri incelendiğinde ($\bar{X}=49,33$) yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 11: Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerine Ait Normal Dağılım Analizi Sonuçları

	İstatistik	sd	p	Çarpıklık	Basıklık	$\bar{X}$	Med.
Sosyal Duygusal Uyum	,171	200	,000	-,945	-,247	49,33	50,00

Sosyal duygusal uyum düzeylerine ait verilerin hangi dağılımdan geldiğini belirlemek için; aritmetik ortalama, mod, medyan, çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiş olup, aritmetik ortalama ve medyanın eşit ya da yakın olması, çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 2 sınırları içinde bulunmasından verilerin dağılımın normallikten geldiği belirlenmiştir. (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 12. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Algılarının Çocuğun Cinsiyet Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

	Çocuğunuzun Cinsiyeti	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Sosyal Duygusal Uyum	Kız	105	49,20	7,67	-,265	,791
	Erkek	95	49,48	7,46		

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum algılarının çocuğun cinsiyet gruplarına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlenmesi için yapılan t-testi sonucuna göre; sosyal duygusal uyum algılarının çocuğun cinsiyet gruplarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık göstermediği ($p>0.05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyumlarının Medeni Durum Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

	Medeni Durum	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Sosyal Duygusal Uyum	Evli	159	50,11	7,31	2,921	,004**
	Bekar	41	46,31	7,80		
**p<0.01; *p<0.05						

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyumlarının medeni durum gruplarına göre farklılıklarının anlamlılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan t-testi sonucuna göre; katılımcıların sosyal duygusal uyum düzeylerinin medeni durum gruplarına göre farkının istatistiksel olarak anlamlılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır (t=2,921; p=0,004; p<0.01). Evli olanların ($\bar{x}$ =50,11) sosyal duygusal uyum düzeylerinin bekar (ayrılmış) olanlara göre ($\bar{x}$ =46,31) daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyumlarının Meslek Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

	Meslek	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Sosyal Duygusal Uyum	Doktor	29	52,34	6,92	1,243	,286
	Öğretmen	44	49,63	7,56		
	Mühendis	23	49,04	7,87		
	İşçi	19	47,31	8,06		
	Serbest çalışan	25	49,12	8,72		
	İşletmeci	15	47,20	8,18		
	Diğer	45	48,93	6,46		

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum algılarının meslek gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlemek için yapılan anova testine göre; sosyal duygusal uyum düzeylerinin meslek gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılık göstermediği (p>0.05) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Algılarının Gelir Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

	Gelir	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Sosyal Duygusal Uyum	2001 TL-3000 TL	40	47,22	7,84	1,493	,218
	3001 TL-5000 TL	46	49,21	7,34		
	5001 TL-7000 TL	59	49,93	7,15		
	7001 TL ve üzeri	55	50,32	7,83		

Katılımcıların sosyal duygusal uyum algılarının gelir gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; sosyal duygusal uyum düzeylerinin gelir gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılık göstermediği ($p>0.05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 18. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Algılarının Eğitim Durumu Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

	Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Scheffe
Sosyal Duygusal Uyum	Okur-Yazar ⁽¹⁾	13	43,15	9,86	3,757	,003	1-6
	İlköğretim ⁽²⁾	17	46,41	8,58			
	Lise ⁽³⁾	35	48,62	6,81			
	Ön Lisans ⁽⁴⁾	22	50,13	6,79			
	Lisans ⁽⁵⁾	74	49,67	7,13			
	Lisansüstü ⁽⁶⁾	39	52,20	6,79			
**p<0.01; *p<0.05							

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum algılarının eğitim durumu gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; sosyal duygusal uyum düzeylerinin eğitim durumu gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir ($F=3,757$, $p=0.003$, $p<0.01$). Eğitim düzeyi okuryazar ($\bar{X}=43,15$) olanların sosyal duygusal uyum düzeyleri ilköğretim lisansüstü ($\bar{X}=52,20$) olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir.

Tablo 19. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Algılarının Çocuk Sayısı Gruplarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

	Çocuk Sayısı	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Sosyal Duygusal Uyum	1	53	47,73	8,30	1,498	,217
	2	81	49,51	7,15		
	3	42	51,00	6,99		
	4 veya fazlası	24	49,33	7,86		

Beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum algılarının çocuk sayısı gruplarına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; sosyal duygusal uyum düzeylerinin çocuk sayısı gruplarına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılık göstermediği ($p>0.05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 20. Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyum Algılarının 5 Yaşında Olan Çocuğun Doğum Sırasına Göre Farklaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Analizi Sonuçları

	5 Yaşında Olan Çocuğun Doğum Sırasın	n	$\bar{X}$	Ss	F	p	Scheffe
Sosyal Duygusal Uyum	1. (ilk çocuk) ⁽¹⁾	103	48,02	8,36	4,507	,012*	1-3
	Orta ⁽²⁾	39	49,28	8,09			
	Son ⁽³⁾	58	51,68	4,65			
**p<0.01; *p<0.05							

Katılımcıların sosyal duygusal uyum algılarının 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farklılıklarının anlamlılığını belirlenmesi için yapılan anova testine göre; sosyal duygusal uyum düzeylerinin 5 yaşında olan çocuğun doğum sırasına göre farkın istatistiksel açıdan anlamlılığı kabul edilmiştir (F=4,507, p=0.012, p<0.05). 5 yaşındaki çocuğu ilk sırada ($\bar{X}$ =48,02) olanların sosyal duygusal uyum düzeyleri son ($\bar{X}$ =51,68) sırada olanlara göre daha az olduğu belirlenmiştir.

Tablo 21: Sosyal Duygusal Uyum İle Ebeveyn Tutumu Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Analiz Sonuçları

Değişkenler	Sosyal Duygusal Uyum	Demokratik	Otoriter	Aşırı koruyucu	İzin verici	Ebeveyn Tutumu
Sosyal Duygusal Uyum	1	,245**	-,298**	-,291**	-,420**	-,290**
Demokratik		1	-,820**	,455**	,401**	,662**
Otoriter			1	-,337**	-,336**	-,434**
Aşırı koruyucu				1	,604**	,874**
İzin verici					1	,843**
Ebeveyn Tutumu						1

Bireylerin sosyal duygusal uyum ile ebeveyn tutumu düzeyleri arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi için pearson korelasyon kat sayısına bakılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, bireylerin genel ebeveyn tutumu ile sosyal duygusal uyum düzeyleri arasında negatif yönlü düşük bir ilişki olduğu belirlenmiştir (r=-0.290, p=0,000 p<0.01). Bu sonuç bireylerin ebeveyn tutum düzeyleri artırıldığında, sosyal duygusal uyum düzeylerin de azalış olacağı, eğer bireylerin ebeveyn tutum düzeyleri düşürüldüğünde, sosyal duygusal uyum da artış olacağı beklenmektedir. Ebeveyn tutum ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise en yüksek ilişkinin demokratik ile otoriter arasında olduğu belirlenmiştir (r=-0.820, p=0,000

p<0.01). Bu sonuç bireylerin demokratik düzeyleri artırıldığında otoriter boyutunun azalacağını göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden beş yaş çocuklarının sosyal duygusal uyum becerileri ile ebeveyn tutumu düzeyleri arasındaki negatif yönlü düşük bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireylerin ebeveyn tutum düzeyleri artırıldığında, sosyal duygusal uyum düzeylerin de azalış olacağı, eğer bireylerin ebeveyn tutum düzeyleri düşürüldüğünde, sosyal duygusal uyum da artış olacağı beklenmektedir. Ebeveyn tutum ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise en yüksek ilişkinin demokratik ile otoriter arasında olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç bireylerin demokratik düzeyleri artırıldığında otoriter boyutunun azalacağını göstermektedir.

-Bu çalışma okul öncesi eğitim kurumuna devam eden diğer yaş gruplarına da uygulanabilir.

-Çalışmada alınmamış olan demografik bilgiler eklenerek çalışılabilir.

-Eğitimciler tarafından anne-babalara sağlıklı çocuk yetiştirme konusunda eğitimler verilebilir.

KAYNAKLAR

- Akış, G. ve Alakoç Pırpır, D. (2018). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Okula Uyumlarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 13/19, 21–49.
- Dursun, A. (2010). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Davranış Problemleriyle Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İzmir.
- Günder, E. (2011). Okul Öncesi Dönemde Çocukların Sosyal Uyum Becerilerinin Değerlendirilmesi. 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı (8-10 Eylül 2011). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Güven, Y. ve Işık, B. (2006). Beş Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeğinin (MASDU-5 Yaş) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23/23, 125–142.
- İkiz, S. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Fiziksel ve İlişkisel Saldırganlığın Ebeveyn Tutumları Açısından İncelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Aydın.
- Kandır, A.ve Alpan, Y. (2008). Okul Öncesi Dönemde Sosyal-Duygusal Gelişime Anne-Baba Davranışlarının Etkisi. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 4/14, 33–38.
- Karabulut Demir, E. ve Şendil, G. (2008). Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ). *Türk Psikoloji Yazıları*, 11/21, 15–25.
- Kızılışık Kartal, G. (2014). Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Çocukların Davranış Sorunları ile Annelerinin Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (1997). *Okulöncesi Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Olçay, O. (2008). Bazı Kişisel ve Ailesel Değişkenlere Göre Okulöncesi Dönemdeki Çocukların Sosyal Yetenekleri ve Problem Davranışlarının Analizi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.